

Razmnožite sami svoju magnoliju- 2

Drvodelić, Damir

Source / Izvornik: **Gospodarski list, 2023, 36 - 38**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:108:994614>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-09**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Forestry and Wood Technology](#)

Drugi dio

Razmnožite sami svoju magnoliju (2)

U Gospodarskom listu br. 8 od 1. svibnja objavljen je prvi dio članka o rodu *Magnolia*, te načinu kako vrste iz tog roda možete sami razmnožiti. Slijedi nastavak.

Piše: izv. prof. dr. sc Damir Drvodelić

Vazdazelene vrste i njihovi kultivari poput *Magnolia grandiflora* i *M. delavayi* mogu se uspješno razmnožavati poluzrelim reznicama uzetim tijekom kolovoza ili početkom rujna (podaci s juga Engleske).

Reznice su s nodijem duljine 13.5 cm, jakom ozljedom i reduciranim plojkama svih listova, pikirane u multi-kontejnere, zasebne lončice ili Grodan-kockice, umočene u 0.8 % IBA prah. Koriste se slični zatvoreni objekti, temperature i supstrati kao i kod zelenih reznica. Zakorjenjene reznice ostaju u podlošcima tijekom zime, a presađuju se u proljeće. Reznice pikirane kasnije (listopad), kalusirat će tijekom jeseni, zakorjenit će se u veljači, a moći ćemo ih presađiti u ožujku ili početkom travnja.

Povaljenice

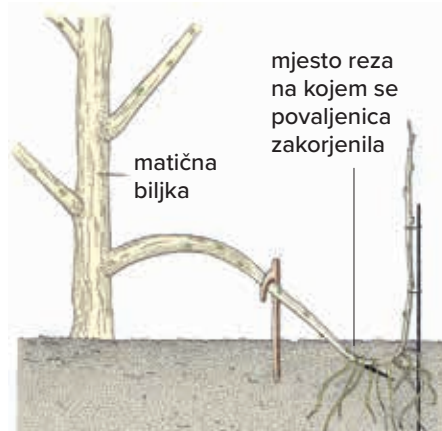
Povaljenice kao način razmnožavanja dugo su vremena bile klasična metoda uzgajanja svih vrsta magnolija kad je u pitanju mali broj razmnoženih biljaka. Razlikuje se u odnosu

na druge načine razmnožavanja jer obuhvaća razvoj adventivnog korijenja na grani koja je još uvijek dio matične biljke. Prije razmnožavanja povaljenicama potrebno je dobro obraditi tlo i dodati mu obilne količine treseta i grubog pijeska. Tijekom ožujka potrebno je saviti izdanke prethodne vegetacije i uzduž savinutog dijela načiniti rez u obliku jezika. Povaljenicama se može razmnožavati i tijekom listopada.

Ovaj način osobito je pogodan za izdanke magnolije koji su prilično savitljivi, ali se ipak prilikom savijanja često lome. Rez je potrebno tretirati s 0.8 % IBA u prahu. Raktlom učvrstiti povaljenicu u zemlji, a gornji dio privezati uz kolčić. Pogledati povaljenicu nakon 12 mjeseci. Ako se zakorjenila, odsjeci od matične biljke. Zakorjenjena povaljenica može se presađiti u lončice u listopadu (18 mjeseci nakon polijeganja). Može se i ostaviti do sljedećeg ožujka ili travnja (24 mjeseca nakon polijeganja), a zatim presađiti u lončić.

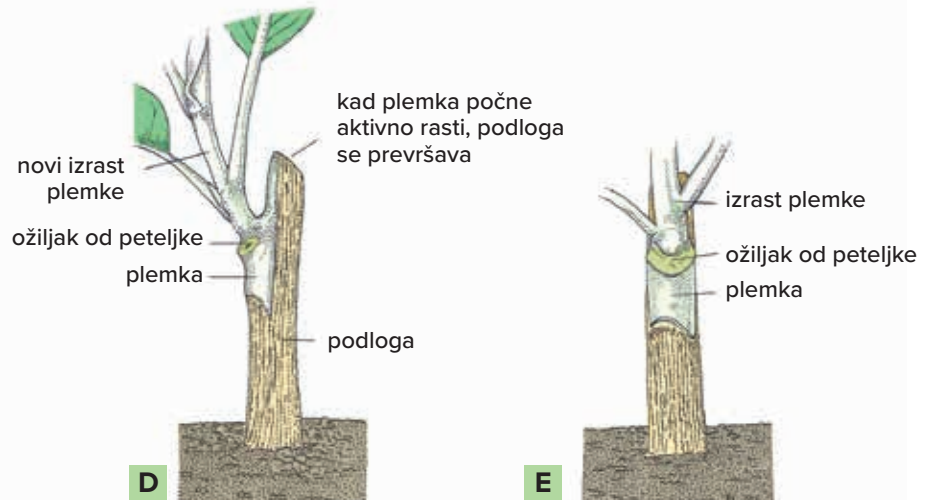
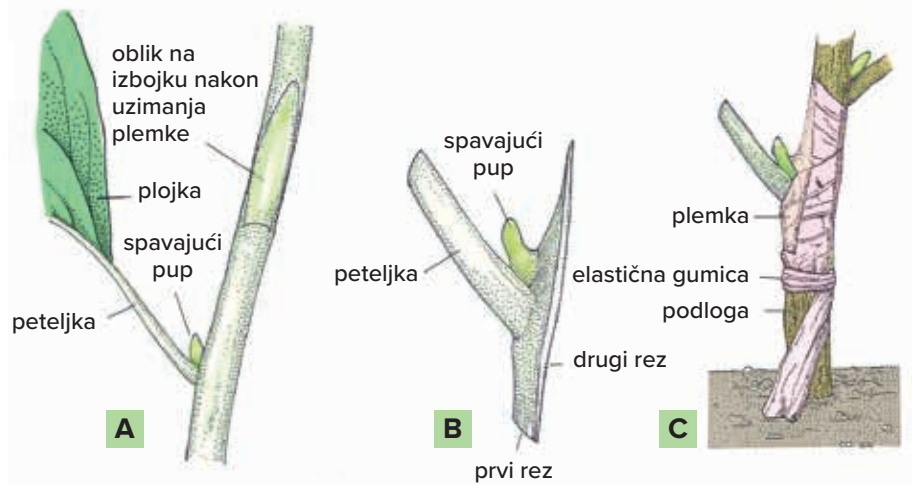
► OBIČNO (LUČNO) POLIJEGANJE

Rez u obliku jezika na izdanku matične biljke mora biti duljine oko 5 cm. Pažljivo treba savinuti izdanak kod reza i učvrstiti ga u tlu, a gornji dio privezati uz kolčić. Savinuti dio izdanka kod reza mora biti oko 7.5 cm ispod razine tla. Dobro zakorijenjenu povaljenicu prepoznajemo po rezu na izdanku.

Velikocvjetna magnolija
(*Magnolia grandiflora*)

Okuliranje

Od 1930-ih okuliranje je priznati način razmnožavanja drveća koje raste na otvorenom. U cijepljenju magnolija došlo je do velikog napretka kad je David Knucky objavio svoja iskustva s rezom u obliku slova T i okuliranjem magnolije na podloge sadnice uzgojenih u posudama. Okuliranje je zamjena za kopuliranje, a sastoji se od pupa, kore i dijela drva, a spaja se s tkivom podloge. Za podlogu se koriste sadnice uzgojene iz sjemena i presađene u pojedinačne četvrtaste kontejnere od 7,5 do 9 cm. Takve sadnice općenito su pogodne za okuliranje 18 mjeseci nakon klijanja. Za kompatibilnost podloge s plemkom treba pogledati tablicu 1.

Opisat ćemo postupak cijepljenja magnolija okuliranjem kojim se koristi rasadnik Hillier iz Winchestera. Podloge najprije treba smjestiti u staklenik sa stalnom temperaturom od 15,5 °C. Plemke se uzimaju tijekom srpnja i čuvaju do cijepljenja. Nakon toga odvojeni pupoljak spaja se s podlogom i učvršćuje 2,5 cm širokom elastičnom gumicom. Gumicom ne smijemo prekrivati pupoljak jer bi u protivnom spriječili rast izbojka.

Uspješnost okuliranja prepoznaje se po nabubrenom pupu, a nakon 10 dana peteljka lista na blagi dodir otpada. Tijekom rasta plemke podlogu treba

odsjeći iznad pupa radi poticanja rasta i razvoja cijepa. Do kraja listopada naraste izbojak duljine 7,5-10 cm koji zatim postaje dormantan. Tijekom cijelog vremena elastična gumica se ne skida, a cijepljene biljke drže se u hladnom stakleniku pri temperaturi od 5 °C. Za rast i uspješan razvoj izbojka sljedećeg proljeća, presudno je tromjesečno razdoblje od cijepljenja do vremena dormantnosti u kojem bi plemka trebala započeti rast. Druga prednost okuliranja u tom dijelu godine je niska razina mežgre koja se izlučuje na površini reza. Sljedećeg proljeća uspješno okulirane biljke presađuju se u 18 cm duboke lončice ispunjene tresetom, korom i kompostom s pijeskom uz dodatak gnojiva s produženim djelovanjem. Nakon cijepljenja biljka može narasti 1,5 m u roku od 15 mjeseci. Hortikulturna zaklada Saratoga iz Kalifornije razvila je uspješnu tehniku okuliranja rezom u obliku slova T odabranih formi za vrstu *Magnolia grandiflora* kao podlogu. Okuliranje se obavlja u travnju. Na podlogu vrste *Magnolia grandiflora* može se također okulirati i *Michelia*. Zbog sposobnosti prilagodbe različitim vrstama tla, i povećanja otpornosti na hladnoću, u SAD-u i Skandinavskim zemljama kao podloga često se koristi *M. acuminata* uzgojena na polju.

Okuliranje:

- A.** Izbojak treba biti duljine 15-22,5 cm s 3-4 pupa.
- B.** Plemka mora biti duljine oko 3 cm s peteljkom duljine 2,5 cm.
- C.** Plemka se spaja s podlogom pomoću čiste elastične gumice širine 2,5 cm. Gumicom se ne prekriva pup ili peteljka što bi ometalo rast pupa. Radi potrebne čvrstoće spoja podloge i plemke, gumica se mora čvrsto stegnuti. Zbog neophodnog kolanja biljnih sokova, podloga treba nesmetano i dalje rasti.
- D.** Pogled sa strane na plemku, tri mjeseca nakon uspješno provedenog spajanja. Crtež prikazuje izrast plemke i prevršenu podlogu.
- E.** Pogled sprijeda na plemku, tri mjeseca nakon uspješno provedenog spajanja.

Kod magnolija, kao i drugih vrsta, važno je poznavati kompatibilnost različitih vrsta podloga i plemki magnolije kod cijepljenja kopuliranjem i okuliranjem.

Okuliranje kao metoda cijepjenja se puno više koristi od kopuliranja uslijed niza prednosti: ekonomičnija je u smislu uštede plemki (umjesto jednog cijepjenja odvojenom grančicom, možemo izvesti nekoliko cijepjenja okuliranjem), uspješnija je, daje ujednačenije biljke i zahtijeva manje vještine. Ako se ipak odlučimo za cijepljenje ono se obavlja od sredine kolovoza do ožujka, ovisno o uvriježenom načinu rada u pojedinom rasadniku.

Za cijepljenje kompatibilne su slične vrste kao i kod okuliranja (vidi tablicu 1).

Obično spajanje

Kod zimskog cijepjenja, krajem siječnja, dva do tri tjedna prije uzimanja plemki, podloge se unose u prostor s temperaturom 10-12 °C kako bi potjerale. Obično spajanje je najbolja metoda kad su plemka i podloga relativno tanke i podjednake debljine. Podloga i plemka obavezno se učvršćuju gunicom za cijepljenje. Kako bi biljni sokovi «počeli kolati» prema gore, podlogu treba prevršiti na visinu od 30 cm iznad mjesta cijepjenja. Da površina reza ne bi izgubila vlagu, potrebno ju je premazati otopljenim voskom za cijepljenje. Cijepljene biljke držimo na vanjskim stolovima pri temperaturi zraka od 8-10 °C.

Tijekom sljedeća dva mjeseca, biljke pokazuju sporiji rast. U ovom trenutku podlogu treba prevršiti iznad mjesta spajanja.

- Loše izvedeno cijepljenje dovodi do slabog rasta biljke u narednim godinama, osim ako se plemka naknadno ne učvrsti.

Peter Cave iz Novog Zelanda i dalje umjesto okuliranja koristi obično spajanje (whip graft) kao način cijepjenja. Cijepljenje provodi pod platenikom u mjesecu srpnju. Pretežno zbog klimatskih uvjeta, uzimaju se izuzetno velike plemke duljine 30-38 cm i to sa prošlogodišnjih izbojaka. Prednost uzimanja velikih plemki je u tome što se za 9 mjeseci od vremena cijepjenja mogu dobiti biljke za prodaju. Ljetno cijepljenje obično se provodi krajem mjeseca srpnja. Podloge se pripreme uklanjanjem svih grančica ili listova koji bi mogli ometati cijepljenje. Radi lakšeg spajanja s plemkom, prije unošenja u staklenik podloga mora biti "suha", bez velikog kolanja sokova. S pripremljenih plemki treba reducirati 50 % listova, svezati ih u snopiće, staviti u prostor sa zračnom vlagom i zaštititi od izravnog sunčevog svjetla. Podlogu i plemku obavezno vežemo gunicom za cijepljenje, a podlogu prevršavamo do 30 cm od cijepa.

Tablica 1. Podudarnost različitih vrsta plemki i podloga

Podloga	Plemka
M. campbellii subsp. mollicomata M. sargentiana var. robusta M. sprengeri M. x soulangeana (u slučaju da nemamo podloge drugih vrsta)	M. 'Albatross**
	M. 'Caerhays Belle'
	M. campbellii i varijeteti
	M. campbellii subsp. mollicomata i varijeteti
	M. campbellii 'Charles Raffill' i Raffillii grupa
	M. dawsoniana i varijeteti
	M. 'Eric Savill**
	M. Gresham hibridi*
	M. 'Iolanthe' i Jury hibridi
	M. 'Michael Rosse'
	M. 'Princess Margaret'
	M. sargentiana var. Robusta
	M. sprengeri var. sprengeri 'Diva'
M. sprengeri var. elongata*	
M. grandiflora	M. x veitchii*
	M. delavayi
	M. 'Porcelain Dove**
	M. x thompsoniana*
	M. acuminata subsp. subcordata*
	M. cylindrica*
	M. kewensis 'Wada's Memory**
	M. x loebneri*
	M. x proctoriana*
	M. salicifolia*
M. kobus M. acuminata	M. 'Charles Coates'
	M. fraseri
	M. macrophylla
	M. macrophylla subsp. ashei
	M. macrophylla subsp. dealbata
	M. officinalis
	M. officinalis var. biloba
	M. rostrata
	M. 'Silver Parasol'
	M. tripetala
	M. x wieseneri
	M. globosa*
	M. sieboldii*
M. 'Summer Solstice**	
M. wilsonii	

* Može se razmnožavati i reznicama

Primljeni cijepovi postupno se privikavaju, ostaju u stakleniku preko zime, a presađuju se u proljeće. Podloga se prevršava u trenutku kad plemka počne aktivno s rastom.

Kalusiranje pomoću vruće cijevi

Tehnika rada koja je nedavno otkrivena odnosi se na poticanje predkalusiranja cijepa prije učvršćivanja i razvoja izbojka. U ovom postupku, poznatom pod nazivom "kalusiranje pomoću vruće cijevi" koristi se toplina od 20-25 °C i to samo u području spoja, dok se podloga i plemka ne griju. Takav odvojeni postupak omogućuje brzo stvaranje kalusa u roku od tri tjedna i ukazuje jesu li se cijepljene biljke primile ili ne, kao i na daljnji uspjeh u rastu cijepa. Iako se čini komplicirano savjetujemo vam

Razmnožavanje i uzgoj vlastitih biljaka donosi veliku radost

da svakako pokušate uzgojiti magnoliju, jer će vam život biti veseliji vidjevši vlastito razmnoženu biljku kako raste i cvate. ■